

'Ölüm içimizden taze bir rüzgar gibi geçer'

Ali Aycil, **Kitap-lik** dergisinde yayımlanan *Merzifon'da Sami Erzincan'da Ben* adlı güzel şiirinde şöyle anlatır Sami Baydar'ı:

"...Benim annem Tanrıyla konuşur gün boyu/Kadere düğümler atar/Yine de güneş Aşağı Çarşıya gelmeden biter/Şu sarı defterleri büyük bir şehirden getirdim/İlkine kara cenkler yazıldı/Ötekinden iki taşra bir Hazreti Ali geçer/Merzifon'da Sami'nin günleri de böyle miydi?/Kısılmış gözlerini ovaları okuyor/Yağmurdan önce bir şiir gelir önünde biter..."

Sami Baydar'ın Toplu Öyküler'inden bahsederken bir şiirle başlamak en güzeli. Çünkü şair Sami Baydar, şiirinden alışık olduğumuz "ses"i öykülerinde de çok iyi taşır. Şiir yazmaya sonuza kadar devam ediyor gibidir. "Dünya bir bütündür" diye yazmıştır Baydar, Perihan Mağden'a ithaf ettiği *Dünyada İlk Kez* adlı öyküsünde. Oysa O'nun dünyası parçalanmıştır. Öykülerindeki kahramanlar fiziksel veya ruhsal parçalanmışlık içindedir. Aşklar arasında asla kavuşma yoktur. Asla tam olma yoktur. Sadece "dünya" tamdır, bütündür. Dünya, Sami Baydar şiiri ve öyküsünün temelidir. Dünyayı yeniden tanımlar, yeniden kurgular, yeniden renklendirir (ressamdır), uzayı tanımlarken dünyayı unutmaz, dünyayı tanımlarken rüyalarını bırakmaz.

FANTASTİK BİR UMUT YAYICI

Şaire ait benzersiz ve saf bir söyleyişin en doğal hali öykülerinde de kendini gösteriyor. Öyle kırılğan ve bunun bilinciyile öyle güçlüdür ki daima ondan yana olmak istersiniz. Öykülerdeki kahramanlar, konuşan özne, şairin şiirini mayalayan o ruh; her sinamadan daha saf, daha temiz çıkmayı başarmış bir varlıktır. Çeşitli pencerelerden aynı anda bakan bir göz vardır onda. Her pencere ayrı bir oluşu, nesneyi veya duyguyu açığa çıkarır. Bol ışıklı bir bakışı vardır insanlara. Bir insanda herkesin göremediği özellikleri keşfettiğine inanırsınız. Onda her insanda olmayan bazı özellikler olduğuna anlarsınız. Lale Müldür sayesinde "masumiyetin kazanılan bir şey" olduğuna inanmıştık. Sami Baydar sayesinde masumiyetin sürekli artan bir şey olduğunu anlarız.

ZEYNEP ARKAN

Sami Baydar

Sese Gelen Sevgili, Toplu Öyküler'in içindeki bir öykünün de adı. Daha önce *Dünyada Anılara Bakıyorum* adlı kitabında yayımlanmış. Kitabı adını vermiş bu öykü bir tür sanrı içinde yapılan monolog-diyalog örgüsü içinde ilerliyor. Öykü "Dünyada her şeyle alay edersen akıl başta duruyor, yoksa ince düşündüğün zaman seninle alay ediyorlar" cümlesiyle sona ererken Sami Baydar bizi yine kendi tarafına çekiyor. *Sese Gelen Sevgili* bir **kitap** adı olarak tartışılmaya açık bana göre. Sami Baydar'a ait **kitap** adlarının mutlaka dünya ile bir ilişkisi olduğunu düşünerek de bunu söylüyorum. Dünyayı yeniden ve yeniden çiçeklendiren iyiliğin, kötülüğün aslı gücüne dair her şeyin farkında olarak buna devam ettiğini bilmek insanı ancak umutlandırır. Bu yüzden Sami Baydar fantastik bir umut yayıcıdır. Bu hissi çocuklarla konuşunca yaşarız çoğu zaman. Çocukların çarpıcı, düpedüz bir mantığı vardır. Aptal değillerdir fakat hemen inanırlar. Hepimizin arasına sinsice yayılan tuhaf

yalanlan açığa çıkarma güçleri vardır. Çelişkileri, zayıflıkları tüm yetişkinlerden daha hızlı hissederler. Gerçek sevgiyi ve nefreti hemen ortaya çıkarabilirler. Çocukluğun her şeyi unutan ve hiçbir şeyi unutmayan hafızası büyümenin büyüüne inanır. Ta ki yetişkin olana kadar. Büyüyünce ortada ne büyü kalır ne de gerçeği elinde tutma gücü.

Sami Baydar'ın tüm yetişkinliğine rağmen büyümemişliğinin büyüüsü çok çarpıcıdır. Gerçekler elindedir. Onları çiçeklendirip deforme eder. Çünkü dünyanın çöp olduğunu bilerek bunu yapar.

GERÇEĞİ BİLEN İNSAN ÇOK NADİRDİR

Merzifon'daki baba evinde Sami Baydar'la tanışmış, sohbet etmiş, her gün gittiği kuraat-haneyeye giderek notlar aldığı defterine göz atmış biri olarak, gerçeği bilen birinin gözlerine baktığımı anlamıştım. Gerçeği bilen insanlar çok nadirdir. Onlarla karşılaştığımızda mutlaka anlarız. Gerçeğin insanı değiştiren, çürüten, yoran ve yıpratın,

ruhunu esir eden, kafasını karıştıran, direnme gücünü sınavan, herkesi yanından uzaklaştıran, geceleri acı duyarak kendi kendine konuşuran yönüyle uğraşmak zorunda kalmışlardır. Tüm bunlara rağmen gerçek iyidir, çiçeklidir. Öyle olmak mecburiyetindedir. Yoksa asla bu kadar önemli olamazdı. İnsanların zalimliğini göğüslerken güçlü kalmak imkânsızlaşır.

Sami Baydar resimlerinde de sıra dışıdır. Resimlerini de bir hikâye üzerine kurduğunu anlıyoruz yazdıklarından. Tüm yazdıkları dünyanın toplam tanımı gibi, tüm tanımları bulduktan sonra da gidecekmış gibi içtenlikle anlatır. 29 Ekim 2012'de dünyadan ayrılırken dünya hakkında en çok **sanat** üretmiş nadir insanlardan biriydi.

Sese Gelen Sevgili'ninca Sami Baydar'ın ölümünden sonra yayımlanan *Dünya İnancı* adlı Toplu Şiirler'den sonra Hasan Aydın tarafından hazırlanan *Sese Gelen Sevgili*'de, Baydar'ın *Dünyadan Çıkış Yolları ve Dünyada Anılara Bakıyorum* adlı öykü **kitapları** bir araya getirildikten sonra, **kitaplarına** girmeyen öyküleri de **Kalanlar** başlığıyla toplanmış. Hasan Aydın, Sunu kısmında Sami Baydar'a bir mektupla sesleniyor. Dünyadan çıkışını resim, şiir ve öyküyle tanımlayışından bahsediyor. Sunu'dan sonra şair Necmi Zekâ'nın Sami Baydar'la, *Kitap-lik* dergisinin Ekim 2004'teki 76. sayısında yayımlanan söyleşisine yer verilmiş. Söyleşi altında Necmi Zekâ'nın soruları ve Sami Baydar'ın sorulardan bağımsız zihninin çağrışımlarla dolu yansımalarını açığa çıkaran cevapları içeriyor.

Sami Baydar'ın toplu öykülerinden oluşan *Sese Gelen Sevgili*'nin yanı sıra yeri gelmişken, genç şair Nazmi Cihan Beke'nin çabalarıyla oluşturulmuş bir siteden söz etmek istiyorum. Baydar hakkında yazılan her şiir ve metni bir araya getirmeyi amaçlayan bu sitede güzel bir arşiv oluşuyor. Sami Baydar hakkında yazan şair ve yazarlara ulaşılarak izinleri dâhilinde alınan metinler Baydar okurları için değerli bir kaynak. Meraklısı için: samibaydar.blogspot.com.tr

Sese Gelen Sevgili
(Toplu Öyküler)
Haz: Hasan Aydın
YKY
Haziran 2015
252 sayfa

Bundan üç yıl önce göçüp giden Türk şiirinin usta isimlerinden Sami Baydar'ın YKY tarafından basılan Toplu Öyküler/ Sese Gelen Sevgili okuyucuyla buluştu. Sami Baydar'ın öykülerinden yola çıkan Zeynep Arkan, Merzifon'da ziyaret ettiği Baydar'ı anlatıyor.